

Mål C-156/22

Begäran om förhandsavgörande

Datum för ingivande:

17 februari 2022

Domstol som begär förhandsavgörande:

Landgericht Stuttgart (Tyskland)

Datum för beslutet att begära förhandsavgörande:

3 februari 2022

Klagande:

TAP Portugal

Motpart:

flightright GmbH

[utelämnas]

Landgericht Stuttgart

Beslut

I målet

Flightright GmbH, [utelämnas]

– klagande och motpart –

[utelämnas]

mot

TAP Portugal, [utelämnas]

– svarande och klagande –

[utelämnas]

rörande betalning av kompensation (flygningen TP597/TP1944 den 17 juli 2019)

- 1 har Landgericht Stuttgart – femte tvistemålsavdelningen – [utelämnas] den 3 februari 2022 fattat följande beslut:
- 2 I. Förfarandet förklaras vilande.

II. Följande fråga hänskjuts till Europeiska unionens domstol för förhandsavgörande enligt artikel 267 i fördraget om Europeiska unionens funktionssätt:
- 3 Ska artikel 5.3 i förordning (EG) nr 261/2004 tolkas så, att extraordinära omständigheter i den mening som avses i nämnda bestämmelse föreligger om en flygning från en flygplats som ligger utanför det utförande lufttrafikföretagets baseringsort ställs in på grund av att en besättningsmedlem (i detta fall andrepiloten) som har genomgått de föreskrivna regelbundna medicinska undersökningarna utan anmärkning, strax före avresan plötsligt och på ett för lufttrafikföretaget oförutsebart sätt avlider eller blir så allvarligt sjuk att han eller hon inte är förmögen att genomföra flygningen?

Skäl:

Faktiska omständigheter

- 4 Käranden i första instans, Flightright GmbH (nedan kallat Flightright) har yrkat att svaranden i första instans, lufttrafikföretaget TAP Portugal, ska förpliktas betala kompensation enligt artikel 7 i Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 261/2004 av den 11 februari 2004 om fastställande av gemensamma regler om kompensation och assistans till passagerare vid nekad ombordstigning och inställda eller kraftigt försenade flygningar (nedan kallad förordning nr 261/2004) med stöd av en motsvarande rättighet som kärandebolaget övertagit.
- 5 TAP Portugal är det lufttrafikföretag som skulle utföra flygningen TP597 den 17 juli 2019 från Stuttgart till Lissabon med planerad avgångstid klockan 06:05 lokal tid. Flygningen ställdes in. TAP Portugal har åberopat extraordinära omständigheter i den mening som avses i artikel 5.3 i förordning nr 261/2004. Andrepiloten som skulle ha genomfört den omtvistade flygningen hittades död i sin hotellsäng tidigt på morgonen den 17 juli 2019 klockan 04:15 lokal tid när han skulle hämtas från hotellet och köras till flygplatsen. Därpå sjukanmälde sig hela flygbesättningen. Den drygt fyrtioåriga familjefaderns plötsliga död var en svår chock för alla och var fullständigt oförutsebar. Detta är en yttre omständighet som ligger utanför lufttrafikföretagets kontroll. Ersättningspersonal fanns inte tillgänglig, då flygplatsen låg utanför TAP Portugals baseringsort. En ny besättning flögs in med den dagens första flygning som avgick klockan 11:25 från Lissabon och ankom i Stuttgart klockan 15:20. Passagerarna transporterades därefter så snabbt som möjligt till Lissabon med ersättningsflyget TP593 som avgick klockan 16:40.

Avgöranden i första instans

- 6 Amtsgericht förpliktade TAP Portugal att betala den yrkade kompensationen. Som skäl angav domstolen att TAP Portugal inte kan åberopa extraordinära omständigheter, eftersom ett plötsligt och oförutsebart dödsfall, precis som omständigheten att en besättningsmedlem plötsligt blir svårt sjuk, entydigt ligger inom ramen för lufttrafikföretagets verksamhet. Det är således inte fråga om en yttre händelse som påverkar företaget, utan om en risk som varje arbetsgivare måste räkna med inom ramen för företagets normala verksamhet.
- 7 TAP Portugal har överklagat nämnda dom till Landgericht Stuttgart. Den hänskjutande domstolen ska avgöra två ytterligare mål, 5 S 30/21 och 5 S 32/21, som avser samma flygning. Den hänskjutande domstolen har hänskjutit alla tre målen till EU-domstolen med en anmodan om att de ska förenas. Eftersom klagandena i dessa mål inte är desamma är det inte ändamålsenligt att förena målen för gemensam handläggning och dom vid den hänskjutande domstolen.

Tolkningsfrågans relevans för utgången i målet och den hänskjutande domstolens preliminära rättsliga bedömning

- 8 [utelämnas]
- 9 Utgången i målet om överklagande är beroende av Europeiska unionens domstols förhandsavgörande och svaret på tolkningsfrågan som formulerats i beslutsdelen.
- 10 EU-domstolens tolkning av artikel 5.3 i förordning nr 261/2004 är avgörande för bedömningen av frågan huruvida Flightright kan begära kompensation för de passagerare som berörts av den inställda flygningen. Den hänskjutande domstolens undersökning har visserligen visat att en uppfattning i delar av tysk rättspraxis – som även delas av Amtsgericht Nürtingen som meddelade domen i första instans – är att det inte föreligger extraordinära omständigheter i betydelsen yttre omständigheter för det fall att en viss händelse faller inom området för de inneboende riskerna i lufttrafikföretagets verksamhet (LG Darmstadt, den 6 april 2011 – 7 S 122/10 [utelämnas]; LG Darmstadt, den 23 maj 2012 – 7 S 250/11 [utelämnas]; AG Frankfurt am Main, 20.05.2011 – 31 C 245/11 [utelämnas]). Däremot har, såvitt den hänskjutande domstolen kan bedöma, en ändring av rättspraxis skett i Nederländerna som inneburit att en besättningsmedlems plötsliga insjuknande numera anses vara en yttre omständighet som ligger utanför lufttrafikföretagets kontroll (Rechtbank Noord-Holland, den 28 oktober 2020 – ECLI:NL:RBNHO:2020:8758 till skillnad från Rechtbank Noord-Holland, den 11 mars 2020 – ECLI:NL:RBNHO:2020:292, vilken också hänvisar till de inneboende riskerna i en organisations verksamhet).
- 11 Vid en sökning i den franska rättsdatabasen Légifrance hittades en dom från Cour de Cassation av den 5 februari 2020, 19-12.294, ECLI:FR:CCASS:2020:C100113, i vilken domstolen också fann att det inte förelåg extraordinära omständigheter i ett fall där piloten blivit sjuk eller

arbetsförmögen med motiveringen att det inte var fråga om en extraordinär händelse (punkt 5).

- 12 Den hänskjutande domstolen tenderar mot uppfattningen att lufttrafikföretaget i princip är skyldigt att säkerställa att dess medarbetare är tillgängliga och förmögna att flyga och följaktligen också har en skyldighet att i viss utsträckning hålla extrapersonal tillgänglig. Då frågan emellertid är omtvistad i europeisk rättspraxis och doktrin och hittills inte har avgjorts i högsta instans av varken Bundesgerichtshof i Tyskland eller av EU-domstolen har den hänskjutande domstolen beslutat att begära förhandsavgörande i målet.

[utelämnas]